

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyiltír sora 30 fillér.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.** Lapfoglalós: **OBLÁT KÁROLY.**

Égész évre 12 kor., félre 6 kor., negyedre 3 kor. Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

A főispán diadal-utja. (A megyei mezőgazdasági házi ipar kiállítása Hodságon.)

Hodságh a meglepetések földje. Valahányszor nevét szármra vette a hír, — a meglepetés egy bizonyos neme elmaradhatlan volt. Itt buktatta meg Rónai képviselő — Haynald Ersek határozott akarata ellenére — gróf Apponyi Albertet, a már akkor nagy reményekre jogosított fiatal mágnást, mi országos meglepetés számba ment. Itt buktatta el, — három nap előtt feltűnt, teljesen ismeretlen — Hevessy Bertalan Vojnits Istvánt, a vármegye becézett fiatal dzsentrijét, — pedig egész Hodságh az egy szál Scultély Ede kivételével, — mind mellette volt, mi vármegyei meglepetés számba ment. Itt buktatták el háromszor egymás után jó Ertl Jánost — némileg saját atyafiai és jóbarátai, — ami már Hodsághon is meglepetés számba ment, mert az utolsó választásnál már Hodságh túlsúlyban mellette volt.

Az efféle meglepetések a társadalmi életre nagy kihatással voltak, — s bár az idő a legjobb orvos, a sebek sokáig nem bírtak begyógyulni és az ellenlétek nem bírtak elsimulni. Ily viszonyok között érkezett meg Latinovits Pál főispán Hodságon, hogy a házi ipar kiállítást megnyissa. A főispán iránti tisztelet — de annál több a szeretet — a legellentétebb árnyalatokat is összehozta, egy tábora szólította: ünnepelni a nép jövőjét, a szeretet és tisztelet közös személyét: Latinovits Pált.

Az a fogadtatás, az a fény, az a pompa, melylyel a főispánt Hodságon fogadták, — minden túlzás nélkül — fejedelminek, egy győző diadal útjának mondható, aki a szíveket meghódította.

Mi, kik a bácskai polgárság alkotmányos érületét közelebről ismerjük, kiknek alkalmá volt látni, mire képes a nép lelkesedése, — valóban a meglepetés érzetével küzködtünk. Toll nem képes leírni, képzelet nem képes utolérni a nép öröm ama számtalan kifejezéseit, melyekkel ezen diadal úton találkozhattunk. Láttuk a népet lelkesedése túlhevülésében, ama szilaj és határokat nem ismerő öröm mámorában, mely bámulatba ejti a gondolkodót s mely mellő a komoly tanulmányozásra.

És a miniszteri kiküldött Kellner

Gyula elmondhatja miniszter urának, amit látott és hallott, hogy itt nem a fizetelt lelkesedés erőtellett cifraságai untatták a szemel, nem előre megrendelt látványosság akart hódolatot bemutatni, hanem benső igaz lelkesedés tört ki a nép szívéből, — melynek oka az, hogy Latinovits Pál főispán kormányzása alatt a nép megelégedett és az, kinek magas személye a politikai és társadalmi ellentéteket kiegyenlítani képes e nagy vármegyében. Mondja meg a miniszteri kiküldött miniszterének, hogy Bács-Bodrogh vármegye népe meg tudja becsülni, tudja tisztelni jóltevőjét, jóakaróját. — Mondja meg otthon egész őszintén és nyíltan, hogy mit tapasztalt Bács-vármegyében.

És most átadjuk a szót tudósítónknak — aki imígy számol be főbb vonásokban a hodsági diadal-utról illetve a kiállítás megnyitásáról.

* * *

A zombori indóház előtt reggeli fél hét óra tájban a kocsi robusása, torlódása; városunkból számosan mentek Hodsághra, a kiállítás megnyitásának ünnepélyére. Latinovits Pál főispán, Karácson Gyula alispán, Pribil Ernő főjegyző, dr. Molnár Károly képviselő, Kellner Gyula miniszteri kiküldött, Koczár Zsigmond kir. tanácsos, Szalay Frigyes főispáni titkár, Gráf Nikáz tart. felügyelő, Falcione Nándor gazdasági egyleti alelnök, Györgyoványky György titkár, Aláncker Antal (b. főjegyző, Vértesi Károly a zombori iparkiállítás alelnök vezetése mellett: Tóbits Zoltán titkár, dr. Duchon János, dr. Peles Adolf, Fernbach Károly, Frey Imre, Gubicza György, Karakásevits Milvoj, Oblát Károly, Rác Soma, Rittinger Antal, Szobotka Rezső, Sztankovits György, Roediger Lajos, Georgievits Koszta, Csernyus Pál, Amann Ferenc iparkiállítás bizottsági tagok. Csatlakoztak még: dr. Krónits István, Benkő István, dr. Gaal István, Scherer Rezső, Michels János, Kohut Henrik, Pető Lajos lapserkesztő és még számos, s így Zombor szép számmal volt képviselve.

O-Sztapáron a főispánt megéljenzette az állomásos váró községi előljáróság és birtokosság. Bresztovácson pedig Zányi Bódog jegyző magyarul, Bernhard Mihály községi bíró németül, Bozsó Perits községi képviselő szerb nyelven üdvözölték a népszerű főispánt, ki erre először magyarul, majd pedig németül és szerb nyelven köszöntö meg az üdvözölést.

Az indóház előtt a százakra menő polgárság élén sorakoztak a községi lővérszek. A pályaudvar fel volt lobogóva. A jó bresztováci németek arczából szintén sugárzott az öröm a főispán láttára, kit harsán éljenkiállításokkal fogadtak.

Hodságon az indóháznál ünnepélyes fogadtatás, a főispán és vendégek üdvözölése. Kocsikon történt a bevonulás, impozáns menet, a melynek ritkán lehet látni, elől két lovasrendőr, utána a rendőri hatóság, 250 főből álló lovas bandérium, köztük számtalan festői képet nyújtó sokszokos lovas, — 24 négyes fogat és 182 kettősfogat; mindenütt a népszerű főispán személyei rántóhódolat és szeretet megnyilatkozása.

A házak ablakai virágokkal tele, ezek között a vallási tisztelet tárgyai, szenteket ábrázoló szobrocskák, lampionok, egyéb díszek. Az út végén, utak keresztezésénél diadalokapuk a szokásos föllírással, lombdíssal az utcázon. A környékből kocsikon érkeztek, Matkovits Béla apatini főszolgabíró díszes fogatával elől, 40 kocsis kíséretében. Megyei legények paradéba öltözve.

Gyülekezés a községi háznál 1/2 10 kor. Küldöttség megy Korény Béla hodsági gazdasági főkegyeleti alelnök vezetése alatt a főispán meghívására. Kellner Gyula miniszteri kiküldött és Zabik László igazgató, a tanfolyam vezetője szakzerü beszéddel üdvözli a főispánt. Fél 10 kor indulás a kiállítás megnyitására, melyet a főispán át gondolt, nagyobb szakismeretről is tanuskodó következő szép beszéd kíséretében nyitotta meg:

Mélyen tisztelt uram! A munkásokról gondoskodni, azok megélhetését biztosítani, nem csak az állam, hanem a társadalom kötelessége is. Különösen akkor kell a mezei munkásokról gondoskodni, midőn télviz idején nem lévén alkalmuk künn a mezőn dolgozni, a megélhetési gondokkal kell küzdeniök. Ezt szem előtt tartva, a földmivelési kormány jó példával járt elől, midőn országszerte, de különösen a mi megyénkben megalakította a háziipar tanfolyamokat, amelyeknek céljuk, hogy a népek, különösen a mezei munkásoknáltnak utbaigazítást és segédkezet nyújtsanak a téli időben való hasznos foglalkozásra és kenyékeresetre. Örömmel kell konstatalnom, hogy hála a miniszterium küldöttjének, Kellner felfügglő urnak, valamint a tanfolyamok ügybuzgó vezetőjének, Zabik László ur fíradozásainak és népnök é teren is józan és szorgalmas ténykedésének, aránylag rövid idő alatt gyönyörű eredményeket értünk el. A mai kiállítás ennek kézzelfogható bizonyítéka. Dicsőrethet kell meg azokról is megemlékeznem, kik emez eredmények létrejöttéhez szintén hozzájárultak: Hodságh és szomszédos községei társadalmának vezetőiről. Ők bebizonyították, összetartással és erős akarattal sok szípet lehet elérni. Mert, tisztelt polgártársaim, a munka, a szorgalom az, amely nemest, s amely a nép jólétét, gazdagodását előmozdítja. Jelszavunk legyen: őszentartás, hűség király és haza iránt, s akkor szép szülőföldünk fényre derül. Amidőn önöket szívből üdvözölöm, a kiállítás megnyitottnak nyilvánítom.

A főispán beszéde után, amelyet lelkesen megéljenzettek a nagyszámu jelen voltak, Györgyoványky György a megyei

gazdasági egyesület titkára felolvasta Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek következő sűrűnyét:

»B.-Bodrog vármegye gazdasági egyesületének Zombor. Hódsági kiállítás hivatalos elfoglaltságom miatt sajnálatomra nem jelenhetek meg, miniszterium részéről Keller Gyula tanárt küldöm ki. Földművelésügyi miniszter.*

A sűrűny felolvasása után a következő üdvözlő sűrűnyt küldötte a főispán Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek:

»Nagyméltóságú Darányi Ignác földművelésügyi miniszter úrnak Budapest. — Nagyméltóságod kegyes segélyezésével Bács-Bodrog vármegye gazdasági egyesületünk által megnyitott 14 községében szervezett háziipari tanfolyamok kiállításának Hódsághon a mai napon történt ünnepélyes megnyitása alkalmából magam, a vármegye gazdasági egyesület, annak hódsági fiókgylete, a megye gazdaközönsége, úgy az egybesereglett nagy közönség nevében hódolattaljesztve érzellemmel és hálás szívvel üdvözlőjük nagyméltóságodat és kérjük a Mindenhatót, hogy nagyméltóságodat, mint a népnek atyját, hazánk boldogítására és nemzetünk dicsőségére sokáig éltesse. Latinovits Pál főispán.*

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a következő sűrűnyet intézte Zomborba Latinovits Pál főispánhoz:

»A hódsági kiállítás alkalmából kifejezett szíves üdvözlötlet őszinte köszönettel vettem. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter.*

Következett a kiállítás megtekintése. Azon tárgyak voltak egy nagy teremben összegyűjtve, jó áttekintés végett csoportosítva, melyeket a mezőgazdasági házi ipar termelt, melyeket a tanfolyamok végzői állítottak elő. Igazán szép tárgyak. Bajos volna azokat mind előszámolni, nem is a kiállítás ünnepélyes megnyitása leírásának a keretébe tartozik az, csak ezeket említjük: kerti asztalok, székek, padok, kosarak, a legkülönbözőbb formában, ágy, fadorongokból összeróva, gyékények, taskák, tarisznyák kukoricahéjból, vesszőből font koci oldal borító, a legkülönbözőbb gyékény fonások, gazdasági eszközök fémről, fából stb. — Nagy feltűnést keltettek a sásból font asztalok és székek, melyekből Izabella főhercegnő egy garnitúrát rendelt.

A kiállítás rendezése Szemző Károly főszolgabíró, Rausch Ede földbirtokos, Zabik László tanfolyamigazgató és Wissingner Richárd buzgalmának kiváló eredménye. A kiállítás megtekintése után a főispán a tisztelgéseket fogadta, úgy 11 órakor Rausch Ede, a megyei gazdasági egyesület hódsági fiókja elnökének házában. A tisztelgések sorrendje ez volt: római katolikus papság, egyéb felekezetek papsága, hódsági kir. járásbíró, hódsági adóhivatal, járásbeli összes tanítók, hódsági és bácsi ipartestületek, közigazgatás és az összes tisztelgő szándékúak.

Hódsági utcái feketültek az emberáradattól, uri és falusi nők öltözete tarkította azt. Az egész megye képviseltette itt magát, szeretett főispánjának hódolni. Csupa örömet, csupa jó kedvet lehetett itt látni. Lővések a templom előtt kettős sorban, diszben. Puskalövés, tarack dürrögés, zászlók lengése, a templomba és abból ki-be özmélés, ünnepi öltözetek, ünnepi hangulat; azt hiszem rég nem látott Hódságh ilyen nagy ünnepélyességet.

Egy órakor volt a díszbéd a Christian szállóban, a földszinti és az emeleti helyiségekben s az udvaron sátrak alatt. Résztvett 460 személy. A menü igen jó volt s a következő étel-orból állott: Fehér és barna leves, hideg halak, bélszín körtve, túrós rétes, hab és megyes lepény, malacz, pulyka, borjusított, rántott csirke, saláta sajt, kavé. Borok jót, minden jutányos áron, gyors kiszolgálás, az étek idején kerültek az asztalra.

A felköszöntések következő sorrendben folytak le: Latinovits Pál főispán O Felségére, a legelső magyar emberre írtette poharát, hazafias érzéssel előadott beszédét állva hallgatták. Dr. Szabó József kir. közjegyző szónoki formákba öltöztetett beszéddel a főispáni életi. Gyogyovánszki György gazdasági egyleti titkár lendületes beszéddel Darányi minisztert éltette. Dr. Scultéti Jenő köztetszessel Kellner Gyula miniszteri kiküldöttre emeli a pohárt. Ecvotits János bácsi plébános szónoki vervevel Karácson Gyula alispánra, Szabó Imre meleg szavak kíséretében dr. Molnár Károly képviselőre emeli poharát. Szendy István emelkedett beszéddel az összes vendégeket üdvözi, köszönti fel, Rumbach Lajos az érdemeket kiemelve, Zabik Lászlót életi, Vértesi Károly a zombori iparkiallítás alelnöke a hódsági kiállítás megteremtőire, intézőire, rendezőire emelte poharát, éltetvén illusztris elnökével a megyei gazdasági egyesületet, a hódsági fiók együletet, Rausch Ede elnök és Wissingner Rikhard titkár személyében, Szemző Károly főszolgabíró s egyben meghívta az összes vendégeket a zombori jövő évi iparkiallításra. Végül Korény Béla német nyelven mondott mindent ügyesen összefoglaló beszédet.

Asztalbotlás után egy négykor, gyülekezett a társaság, az előállított kocsik ismét hosszú sorban szállították ki a vendégeket az induló házhoz, ahol várakozás közben csoportokba vörösde elragadtatással szóltak a-hallottak, látottak, tapasztaltak fölött.

Az idő igen kedvező volt, kellemes a kiállításra — mint a kirándulásra.

* **A „Kozora“ erdő megvétele.** Latinovits Pál főispán hétfőn délután értekezletre hívta össze a városi bizottságot a „Kozora“ erdő megvétele tárgyában. A főispán, megnyitván az értekezletet, előterjesztette, hogy sajnálattal látja a városi bizottsági tagoknak jóakarátu igyekezetét a kulturális előre haladásban — melyet azonban a kivitelben mindig a finansziális kérdések megakadályoznak, — a mennyiben a városnak fekvősége vagy egyéb jövedelmi forrása nincs, — a pótdó tellemése pedig, mely újabb terheket róna a lakosságra ellen-szenvel fogadtatik, — pedig a semmiből teremteni nem lehet semmit. Így mérlegelve a város e szomorú helyzetét, pénzforszó előteremtéséről gondolkozott — és arra a meggyőződésre jutott, hogy ne szalassza el a város a kedvező alkalmat, midőn Bácskában a kormány birtokait eladja — úgy akkor Zombor város a közelében fekvő „Kozorai“ erdőt vegye meg. Elég hibát követtek el az elődök — úgymond, — hogy nem vettek olcsó pénzen földeket a város részére, midőn a kincstár száz holdankint adta el földjeit. — Egyesek meggazdagodtak, de a város szegény maradt, holott, ha akkor felismeri a helyzetet s gondolkodik a jövőre, — úgy a mostani kiadásainkat pótdó nélkül is fedezhetnénk. De vessünk fátyolt a multakra, — és használjuk fel a kínálkozó alkalmat. A Kozorai erdőt eladni készül a magas kormány, néhány részletet belőle már el is adott. Elhárásra maradt még 2300 hold. Vegye meg a város e területet. Vegyen reá hosszú lejáratu annuitásos kölcsönt. A földet kisebb részletekbe parcellázva adja ki hasznóberbe a kis-

gazdáknak — farm rendszer szerint. Az első minőségű kitűnő szántóföld jó hasznóberletet hoz, — ezzel segítve lesz a kis gazdákon és segítve lesz a városon is, mert az annuitásos törlesztés után fennmaradó jövedelem a város kulturális céljaira fordítható jövedelem lesz. (Általános éljen és helyeslés követte a főispán szavait.) Végre a főispán indítványára e y bizottságot küld ki az értekezlet a fődek megtekintésére, és Paul Kálmán indítványára a bizottság egyszerűsrend megbiatott a memorandum elkészítésével mely a miniszterium elé terjesztendő lesz — illetve a főispán határozata folytán egy küldöttség fog a miniszteriumhoz fölívni Budapestre. A bizottságba a következő urak választottak: dr. Grüner Samu, Veszlovsky Péter, Krónits István, Konyovits Dávid, Weigand Ferencz, Gergurov Milán. — Az a meleg ováció, a melylyel fenti előterjesztés után a bizottság a főispánt részesítette — bizonyossá annak, hogy Zombor város törvényhatósági bizottságának tagjai is teljesen méltányolni tudják a főispán kiváló jóakaratu buzgalmat — melyet városunk iránti szeretet és buzgalomban kifejt. (Itt megjegyezzük, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Latinovits Pál főispán tanácsára adta el a bácskai kincstári földeket, — melynek értékéből az állam a magas Tátrában a Csorbai tavat s' a hozzá tartozó részleteket vásárolta.)

Az iparos dalárda szini előadása.

Városunknak alig van kultur egyesülete, mely serényebb és sikerteljesebb működést fejtene ki, mint a zombori iparos dalárda. Nincs hazafias akció, ünnepélyes mozgalom, melynek szolgálatába e kiváló egyesület mindenkor művészi értékű hathatos támogatást nem állítaná. Olyan emberekől van szó, kik a napnak minden óráját szorgos munkában töltik, kik a pihenésnek vajmi csekélyszámu perceit használnak fel arra, hogy saját lelkiüket nemessítve a nagyközönségnek élvezetet szerezzenek, minden szép és jó ügyet odaadók szorgalmukkal biztos sikerre vigyenek. Kétszeres elismerés illeti tehát buzgó dalosainkat azon fíradhatatlan ambiciójukért, melyel városunk dicső szülöttének, Schweidel Józsefnek nagy lelkesedéssel felkarolt szobor ügyét ismét egy nagy lépéssel előbbre vitték.

Vasárnap este folyt le a városi színházban az a minden ízében pompásan sikerült műkedvelői előadás, melylyel az iparos dalárda halhatatlan dicsőségű vértanunk emlékének áldozott. A nagyszámban megjelent, hazafias érzésű közönség elfoglalta a színházban minden zugát és nagy lelki gyönyörűséggel halgatta a művészi értékben gazdag meglepően precziz előadást. Nagyfoku intelligencia, szinpadí készség, komoly igyekezet szív és lélek nyilatkozott meg, az összes szereplők működésében és valóban zavarba jönnék ha afelől kellene intelnünk, hogy dicséretünkre ki tette magát a legnagyobb mértékben méltóvá.

Az estét Trischler Károlynak, a jeles költőnek ez alkalomra írt hazafias érzéstől izzó, magas poétaszármalyalú ünnepi ódjaja nyitotta meg, melyet mély érzéssel, nemes pathosszal Engländer Rezsik k. a. adott elő. Gyönyörű szép szavallata közben felgördült a fenékszín leple és kápraztató világitó effektusokkal ragyogóvá tette ott állott előttünk nagy szülöttünk teljes nagysága szobra, bizonyítékúul a rendezői ötletességnek és ügyességnek. Pazar szépségű jelenet volt ez: a nemtő, ki édes szóval ékes dicsímmuszat zeng a nagy martirhoz. A közönség valóságilag ünnepelte a hájos előadónőt és a szerzőt.

Majd megkezdődött Kemechez Jenőnek és Malonyai Deszónak „A föld“ cz. 3 felvonásos színművének előadása.

A poetikus szép darab telve van hatásosabbnál hatásosabb jelenetekkel és bővelkedik hálás szerepekben, melyek egytől egyig avatott kezekbe jutván, kifejezésre jutott a műnek minden rejtett gondolata, szépségének minden detailja. A két vezető szépebben Steier Mátyást (Dobos Kovács László) és Engländer Rezsint (felesége Zsuzsna) láttuk. Mindketten méltánylandó szorgalommal, nagy gondnal dolgozták ki alakításukat. Míg előbbi hangsúlyozásának színes skálájával, erőteljes figyelemre méltó játékaival testesítette meg a földéhes miliókat összeharcoló parasztot, utóbbi a színpadon való otthonos mozgásával, biztos fölépítésével, józsi zamatos beszédmódorával adott életet a vidéki kúriák naiv lelkű, de egyenes szívű, a becületet föltétlenül megkövetelő magyar nagyszonyának. Elemmentáris erővel hatott harmadik felvonásbeli sok avatottsággal megjárt jelenete, amidőn összeittókésbe jó férjének ellentétes erkölcsi telfogásával. Szépen oldották meg feladatukat Koch Mariska mint Klári és Sztrilich Arpád, mint Vékey ügyvéd, nevezetesen a második felvonás végjelenetében aratva szép sikert, hol a kisasszonyok finom színész erejét, játékát jellemző rutinját és biztos tudását tapsoltuk meg. Ropult Lujza egy ennyival eleven jukker leányt adott pompás routinnal, sok fürgeséggel. Kiténő törülmétszet figura volt Eibach György Vékey huszárbester szerepében, nemkülömben remekül beletalálta magát Benyei József Marossy Mózes szerepében, nem egyszer hangosan megnevetette a közönséget kiténően beváló mókáival. Rövid szerepét ben eredeti és jó volt Nagy Lajos mint Bódog huszárhadnagy akinek sikerében osztozott partnere, Stempel Ilonka, Juliska sok bájos naivitással megjártott szerepében aratva hatást és tetszést. Ugyiszintén kiténő dizingvált szép előadásával, társalgásának előkelő tónusával Geresch Flóra is üz. Vékey Gedeonné szerepében. Pompás triaszt alkottak Jáger Ferenc, Partlich Károly és Kmetz Endre a három paraszt szerepében, és jól sikerült maszkarás ügyes játékával kiténő Kmetz Endre. Hazzájárlták még a sikerhez Szalay Ede (Dobos K. kocsisa) és Müller József (Miska huszár.)

Az összejáték gyorsan váltakozó jeleneteivel kifogástalan volt és élénk, mindvégig megtartva görüldékenységet.

A rendezés Topits Zoltán avatott kezét dicséri, aki sok fáradsággal, minden aprólékosra kiterjedő figyelemével a darabot betanította és a próbákat vezette. A közönségnek lelkes tapsaiból jó rézt neki is jutott, ki úgy a publikumnak mint az iparos dalárdának elismerő köszönetére tarthat számot.

Az előadást az „Elefánt” termeiben táncz követte, hol széles jó kedvvel, jó régi bácskai szokás szerint világos reggelig folyt a dinom-dánom.

Hirek.

*** Kegyuri bizottsági gyűlés.** Zombor szab. kir. város róm. kath. kegyuri bizottsága ápr. hó 28-án d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tartott Dekker Pál h. polgármester elnökelete alatt. A zombori kaszinó egyleti dalárda köszönő átirata a megszavazott 600 korona tiszteletdíj ügyében tudomásul vétetett. Bunyi Helén hagyatéka, míg az új templom adminisztráció ügye szervezve nem lesz, a templom pénz-tárj nevére telekkönyvezetik ideiglenesen. Az iskola hányad felemelése tárgyában, — a kiküldött bizottság jelentése bevárattik. Mise mondó új ruhák számlái kiutalványoztatnak. A temető földek három évre bérbeadatnak. A szt. háromság szobor talapzata kijavíttatni rendeltetik. Ugyancsak kijavíttatnak a kalvária kápolna és stációk is. Több rendbeli számlák folyosításá

után a temető őri állás titkos szavazás utján lett betöltve. Hét pályázó közül ajánlva lett Hornyák Pál, aki a kistemető őri teendőket 24 éven át közmegelegedésre ellátta — és Czár Adám. A szt.-Rochus-hoz címzett nagytemető őrnek Hornyák Pál 20 szavazattal; míg a kistemető őrnek 22 szavazattal Czár Adám lett megválasztva a beadott 24 szavazatból. A kegyuri bizottság szervezési szabályrendeletének új-ból elkészítésére Paul Kálmán kegyuri biz. ügyész lett megbízva. Széchenyi Jenő kanonok által a kistemetőben épített kápolna, néhány javítások megtörténte után fog véglegesen átvetetni a kegyuri bizottság által.

*** Bácskai ügyek a iparkamrában.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara hétfőn tartotta április havi teljes ülését, melyen a következő bácskai ügyek kerültek tárgyalás alá. Elnök előterjeszti jelentésében, hogy a bajai „Délmagyarországi gyapjúfonó és vattagyár r.-t.” hat évre adómentességi kedvezményt nyert és hogy a kereskedelmiügyi miniszter helyben hagyta O-Besse községnek a hazalásról alkotott szabályrendeletét. Tudomásul vette a teljes ülés, hogy a kereskedelmiügyi miniszter Zombor iparosai részére négy ipari szaktanfolyamot rendezett. — A kulai főszolgabíró megkeresése folytán hozzájárult a kamara, hogy Veprovácson ipartestület alakítsassék. — Tudomásul vették még az elnökség jelentéséből, hogy a zentai hid ügyében tett fölterjesztésre a kereskedelmiügyi miniszter leiratot intézett a kamarához, mely a fontos ügy megoldására vonatkozóan a következő rendelkezéseket tartalmazza: A kereskedelmiügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértéssel közli, hogy a fölterjesztésben fölhozott és méltánylat érdemlő körülményekre való tekintettel a kormány nem zárkózik el attól, hogy a város a tervezett állandó jellegű vashid építésében az államkincstár részéről támogatásban részesüljön. Ezt azonban a fölterjesztésben említett mód helyett olyképp tartani megoldhatónak a miniszter, ha a hidépítéshez szükséges mintegy másfél millió koronát a város valamely pénzintézettől fölveendő kölcsön útján szerzené be, mely ügyletnek elfogadható föltételek mellett való megkötése esetén a kölcsön törlesztéséhez az államkincstár bizonyos összegben hozzájárulna. E hozzájárulás mérvét a miniszter a későbbi tárgyalások során állapítaná meg, előbb azonban a városnak indokoltan ki kell mutatnia, hogy a kölcsön annuitásiból mily összeget képes fölözni. Föhlívja ezért a miniszter a várost, hogy a kölcsön-fölvétel érdekében a tárgyalásokat kezdje meg. Közli emellett a miniszter, hogy a létesítendő hid tervét hajlandó a szakközvegeivel elkészíttetni és az ezekhez szükséges helyszíni fölvételek eszközzésére a zombori kir. államépítészeti hivatalt egyidejűleg utasította.

*** Közkórház Zomborban.** Zombor város egészségügyi bizottsága f. hó 29-én ülést tartott, melyen ifj. Bobula János műépítész az összes tervekét bemutatta és magyarázatokkal ellátta. A 300 beteg állományra tervezett kórház pavillon rendszerbe építve igen csinos küllemű és praktikus beosztással fog birni annyira, hogy még Falcione Lőrincz ur is kijelentette, hogy a d. h. o. c. elfogadja a tervekét. Egyéb-ként a tervek végleges fölülvizsgálata, mint pedig a helyszíni szemle is május hó 3-án vasárnap d. e. 8 órakor Latinovits Pál főispán elnökelete alatt a vármegye-ház kistermében tartandó értekezleten lesz megtartva, a melyen dr. Raisz Gedeon, közegészségügyi felügyelő is részt fog venni.

*** Az iparos dalárda** vasárnapi műkedvelői előadását, buzdulva az elért kiváló sikerén és engedve az általános közóhajtának, vasárnap, május 3-án megfogja ismételni.

*** Császkai Érsek üdvözlése.** Császkai György kalocsai Érseket, Zombor szab. kir. város dispolgárárt névnapja alkalmából Dekker Pál h. polgármester úgy a város, mint a róm. kath. hitközség, nemkülömben az újtemplomot építő bizottság nevében sürgönyileg üdvözölte — mit a kegyes főpásztor, a helyettes polgármesterhez intézett táviratában megköszönt.

*** Polgármesterek kongressusa.** Ma érkezett városunk polgármesteréhez Győr város polgármesterének meghívó levele, melyben az összes törvényhatósági joggal feruházott városok polgármesterei 1903. május hó 13-ára Debreczenbe, a városháza nagyertermében tartandó értekezletre meghívja. Az értekezlet tárgyszózata a következő: 1. Komlóssy Arthur alelnök lemondása és helyének Letörfése. 2. Elnök jelentése a városok vagyoni viszonyainak meliőbbi rendezését kérő feliratoknak az összes városok küldöttségek által Széll Kálmán belügyminiszternek együttesen történt átadásáról. 3. A külön városi törvénybe felveendő iránylevek felett dr. Toth Pál szegedi h. polgármester előadása. 4. Az 1904. évi értekezlet elnökének megválasztása.

*** Főgyűzházmegeyi hírek.** Csity Bámti lelkes elhalálozása folyván megtüflt felsőszentiváni lelkeség ideiglenes vezetésével Winkler Lénárd Szabadka Szent-Teréz- városi káplán bizatolt meg. — Antal-kovites Vilmos Felsőszentivánról Bácsba káplánnak küldetett.

*** Közgyűlés.** Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága, május hó 6-án rendkívüli közgyűlést tart.

*** Elhalasztott gyűlés.** A „Bácsi Tiszai Armentesítő-Társulat” elnöksége a f. hó 29-ére kitűzött rendes közgyűlést megtartását, mivel a miniszteri megbízott ezen a napon meg nem jelenhet, május hó 2-ára halasztotta.

*** A zentai hidügyben.** Mint értesülünk a keresk. miniszternek a hidügyben hozott határozata ápril 20-án leküldetett a vármegye-höz, ahonnan a napokban meg fog küldetni a városhoz. Ebben a határozatban az van kimondva, hogy a kormány hajlandó hozzájárulni a város által a hidépítésre felveendő kölcsön évi törlesztéséhez.

*** Zomboriak a képviselőházban.** A katonai javaslatok ellen Zomborban megtartott népgyűlés küldöttsége vasárnap este vasuton felutazott Budapestre Móró Ignác az elnök vezetés alatt, hová hétfőn reggel megérkezett. A küldöttség a kerepesi uton és Nagyköruton zásló alatt, melyen Zombor város neve volt nagy betűkkel felírva, vonult fel a parlamenthez, hol Apponyi Albert gróf fél 10 órakor fogadta őket. A küldöttség tiltakozó feliratát Reich Aladar képviselő nyújtotta át a Ház elnökének. Kifejtette beszédében, hogy a népgyűlés tiltakozását felhozó deputáció azt kéri a *örvényhozástól, hogy nemzeti kívánalmak a hadseregben érvényesüljenek. A küldöttség — mondá — azért is jött, hogy kifejezést adjon tiszteletének a törvényhozás és annak elnöke előtt. Apponyi válaszába kijelentette, hogy a kérvényt a képviselőház elé fogja terjeszteni. A kérvényzési jog — mondá — a haza polgárainak egyik legszentebb és legbecesebb joga, melyet tiszteletben tartani neki legnagyobb kötelessége. Bármint dölnének is egyes kérdések, ősi alkotmányunk palladiumát meg kell őriznünk, az nem pusztulhat el. A deputáció ezután megtekintette a parlament kupolacsarnokát s karzatokon meghallgatta a Ház támaszközségeit. A küldöttség együtt ebédelt és a délutáni vonattal indúlván, este hazaérkeztek.

*** Jegyzői jubileum.** Eimann Károly újszivaci községi jegyző, a vármegyei községi jegyzői kar kiténő tagja, folyó hó 28-án érte el közházniú kiváló jegyzői

munkásságának negyedszázados jubileumát. A vármegyei községi bizottság U. és Ujszivacz községek közönsége ezen emléknappal fényes ünnepéssel ülte meg. Elm. n. Károly negyedszázados munkássága a gondjairól bizott községre nézve áldásos volt, községében nemcsak ritka szakavatoltsággal vezeli a községi közigazgatást, hanem községében társadalmi békét, jólétet teremtett. Köz pályájának ezen emlékeztető évfordulóján nemcsak az igaz szeretet, tisztelet és nagyrabecsülés ünnepelte az ő személyét, hanem egyeztetés községe népének hálátulnépe ez idős munkásságáért, melynek eredménye Ujszivacz község felvirágzása.

* **B-Bodrog vmegye szövet-ségét** egy előkelő berlini cég megkereste, hogy korai burgonya és zöld bab szállítása iránt tegyen ajánlatot.

* **A bajai magyar királyi állami tanítóképző-intézet igazgatósága** az intézetbe való felvételre és az internátusban és köztartásnál az 1903—1904. iskolávról megüresedő állami-költséges, teljesen díjmentes és kedvezményes helyekre pályázatot nyit. A tanítóképző-intézet I. osztályába való felvételről folyamodhatnak oly éptestű, egészséges tanulók, kik életük 14. évét már betöltötték, 18 évesnél nem idősebbek és a gymnázium redlikola vagy polgáriskola IV. osztályát legalább is elégséges eredménnyel végezték. Tanítók gyermekei és oly folyamodók, kik némi zenei előképzettséget képesek igazolni, egyenlő minősítéssel bíró tanulókkal szemben előnyben részesülnek. A felvétel és segélyezés iránti folyamodványok a tanítóképző-intézet igazgatótanácsához czimzendők és folyó évi május hó 31-ig az igazgatóságnál nyújthatók be. A tanítóképző-intézetnél 120 növendék számára berendezett internátus (teljes ellátás) és ezen felül még 80 tanulóra köztartás (élelmezés) van egybekapcsolva, melyben kifogástalan erkölcsi magaviseletű, szorgalmas és szegénysorsú növendékek tanítatva képeztetésük legelső idején állami-költségen, teljesen vagy részben díjmentes és kedvezményes ellátásban részesülnek. A jövő 1903—1904. iskolávról az I. osztályba felvehető 30 bennlakó és 5 bejáró, összesen 35 növendék. Az állami tanítóképző-intézetnél kapcsolatos gyakorló népiszkolába és az ezt kiegészítő általános ismétlő-iskolába való felvételre jelentkező tanulók beírása f. évi szeptember hó 1-én fog megtartatni. Ezen állami népiszkolában az oktatás teljesen ingyenes. A felvett szegény tanulók sem beírás, sem tandíjat, sem a tanítói nyugdíjállapot illető járulékot nem fizetik és a szükséges könyveket és írószereket az iskolában ingyen kapják. A felvételre vonatkozó előjegyzéseket naponként elfogadják az igazgatóság.

* **Hamis pénz.** Szabadkán az indóháznál Paddi István jankováci embert a rendőrség letartóztatta, mert hamis, rendkívül ügyesen utánzott ötkoronás akart értékesíteni.

* **Áthelyezések.** A földművelésügyi miniszter Pósfai Sándor adatai földművelésiskolai segéd tanítókat a bresznobányai földművelésiskolához és helyében Csanádi Béla karagyi földművelésiskolai segéd tanítót helyezte át.

* **Arany lakodalmom.** Nagy idő ötven évi Sok homokot folyik le az élet homokóráján egy fél század alatt. A gyermek férfi lesz, a férfi agg, akinek remegő lába már alig bírja testének súlyát. Az élet gyorsan rohan a halál mindent felfogó torkába. Fleisch Abraham és felesége Ney Johanna, Apatinnak egyik legöregebb házaspárja ünnepelte meg aranyl 26-án a házaspár ritka ünnepét: az aranylakodalmat. Zivataros életüknek az egyik legszebb gyümölcse. Fáradságukat az Isten hosszú élettel áldotta meg. Pedig ebben nagy részük volt. Kivált a férjnek, aki nyug.

1848-as hónap végi tűzmester. A haza hívó szava őt is önvédelmi harcunk táborába buzdította. Belépett Bem tüzérségébe, ahol gyors felfogásával, ügyességével és bátorságával nemcsak a tűzmesterré léptették elő. Számos ütközetben vett részt. Jelen volt a piski hid melletti és a kápolnai csatában, ahol mindig feljebbvalóinak elismerését érdemelte ki. A világiosi fegyvertételnél is jelen volt. A gyászos nap szomorú emlékével tért haza szülőfalujába. — Itt nemcsak a megismerése és oltárhoz vezette élete párját. Felesége a sors csapásaitól nem egyszer megtört hónapját gyámoltotta és vizgaltatta. Ily módon élt a derék házaspár 50 esztendőig, szegényen és becsületesen. — Számos gyermekei és jó barátai körében töltötték az ünnepeket az arany lakodalmom napját a mult keszeveiről ábrándozva. Az Isten éltesse őket!

* **B-Szt.-Tamás**on szórványosan fellépett a sertésvész. — Jó lesz, ha gazdáink vigyáznak arra, nehogy behurcolják a nyomszázból a veszedelmet!

* **Felhívás.** Felhivatnak mindazon iparosok, kik tanonczaik és segédekkel a Szegeden 1903. évi augusztus 10—25-én a Szegedi kereskedelmi és iparkamara kerületének iparos tanoncz és segédmunka-kiállítására munkát óhajtanak kiállítani, abbéli szándékukat f. évi május hó 4-éig az ipartestületnél bejelentések figyelembe nem vétetnek. A kiállítás semmi féle költséggel nem jár. Díjazás három féle, a) aranyérem jutalommal kapcsolatos elismerő oklevél, b) ezüstérem jutalommal kapcsolatos elismerő oklevél, c) elismerő oklevél. A jutalmazásban részesült kiállítások kintüntetéséről azok munkaadói értesítetnek.

* **A zentai kiállítás.** A folyó évi augusztus hó 15-től — 25-ig tartó zentai mezőgazdasági és iparkiallításra 90 zentai iparos és 46 vidéki kisiparos, nagyiparos és gyáros jelentkezett, utóbbiak oly ipari készítményekkel és gyártmányokkal, mi Zentán nem készülnek. Az eddigi jelentkezések a kiállítás ipari osztályának kiaváló sikerét már is teljesen biztosítják, bár a jelentkezések még minőig folyamatban vannak. A kiállítás mezőgazdasági osztályának bejelentő iver napokban küldetnek szét. A kiállítás sorsjegyei nyomás alatt vannak és néhány nap múlva azok elárúsítása megkezdődik.

* **A Dunapataj-bajai vasutat** gróf Teleki József tudvalegőleg ki akarja építeni. Ebben az ügyben Kalocsán értekezletet hívott össze. Az értekezlet túlnyomó többsége a vasutépítés mellett foglalt állást. Egy kisebbség, Petrovác József takarékpénztári igazgatóval az élén, ellenzi a tervbe vett vasuti vonalat, mert félnek, hogy a vasut nemcsak nem használná, hanem ártani fog Kalocsa iparának és kereskedelmének. Petrovác ebbeli aggodalmának adott kifejezést a mult héten a Kalocsai Néplap hasábjain. Most ugyancsak a K. N. hasábjain ír egy hosszú cikket dr. Battlay József, aki érvekkel felfegyverkezve bizonyítja, hogy ugy Kalocsának, mint a környéknek és Bajának szüksége van és hasznára lesz az új vasuti vonal.

* **Kik tekintetnek hivatalosan kisbirtokosoknak?** A megrendelés-gyűjtést szabályozó 1900. évi XXV. t. cz. végrehajtása ügyében kibocsátott miniszteri rendet kimondja, hogy nagyobb gazdasági gépekre meg van engedve a megrendelés-gyűjtés, de a kisbirtokosoknál csak oly esetben, ha a megrendelési okirat a községi elöljáróság előtt hitelesítettik. Készség merülven föl, hogy kiket ért a rendelkezés „kisbirtokosok” alatt, a budapesti kamara kérdést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez. A válasz-leirat szerint kisbirtokosnak tekintendő minden oly mezőgazda, kinek gazdasága, bírja azt akár

mint tulajdonos, akár mint bérlő, a 100 katasztrális holdat meg nem haladja.

* **Kinevezés.** Péter Pál ujvidéki főispán Dr. Marton Imre gyakorló orvost, ki két év előtt telepedett le Ujvidéken, vár. kórházi alo. vossá nevezte ki. Nevezett orvos, ki 3 évig működött Budapesten kórházban s a tiszti orvosi vizsgát is sikerrel letette, ezenfelül pedig legjobb, minősítéssel bír az ezen állásért pályázott orvosok közül, határozottan jó akkvizícióknak tekintendő.

* **Üdvözlés.** Az „Óbecsei jótékony magyar Nőegylet” György napján meleghangu felirattal üdvözölte dr. Császká György kalocsai érseket, ugys mint a Nőegyletnek bőkezű és jótékony fővédnökét.

* **Utolérte a nemezis.** Krisztics Szima ujvidéki tamburás egy különöz volt az ő nemében, a hol csak veredékről szó lehet, ő mindenütt jelen volt, ő vitte a fő szerepet; körülbelül egy éve lehet annak, hogy egy nagyobb szabású összejövetélközségnél ellenfelének kiütötte az egyik szemét, és azóta sok ellettséget szerzett magának. Vasárnap éjjel volt az utolsó fellépte, semmit sem sejtve, mulatott a Ferencz-csatorna melletti csárdában. Egyszerre egy 12 óra tájban az ablakon keresztül egy lövés dördült el és a híres veredő természti ember halva rogyott össze. A rendőrség körözi az ismeretlen tetteseket.

* **Hármas gölya.** A messze tengeren túlról ide érkezett gölya hármas örömet hozott Szűcs Károlokhoz Óbecsén az alsóvárosban. A csintalan gölya madár a meleg családi fészekbe három poronytot hozott és pedig 2 fiút és 1 leányt. A hár-mak egyik azonban mihamar hálat fordított ennek a keserű világnak: meghalt. A megmaradt fiú és leány azonban az anyával együtt, a körülményekhez mérten, jól érzik magukat.

* **A beteg képviselőről,** dr Hadzsy Jánosról, ki a mult hetekben rosszabbul volt, újból kedvezőbb híreket kaptunk s ha a javulás állandó lesz, akkor nemcsak teljesen fel fog gyógyulni.

* **Szinigazgatói engedélyek Bácskában.** Vármegyénk és városainkban a következő szinigazgatók kaptak koncessiót: Balla Kálmán a délmagyarországi szinkertület, (hozza Zombor városa is tartozik). Kövessy Albert (Kecskemét, Ujvidék), Pesti Ibácz Lajos (Nagykanizsa, Szabadka, Baja, Szentes, Szolnok, Szarvas, Ó-Kanizsa, Kalocsa).

* **Egy bajai ipartelep állami kedvezménye.** A kereskedelmi miniszter, a m. kir. pénzügyminiszter hozzájárulásával, az 1899. évi XLIX. t. cz-ben meghatározott állami kedvezményeket a „Délmagyarországi gyapjufonó és vattagyár részvénytársaság” bajai ipartelepének gyapjufonó, valamint gyapju- és pamutfonó üzeményei részére az 1902. évi június 1-étől számítandó tíz évre engedményezte és a kedvezmények hatályát, a kedvezmény tartamának hat évre való leszállítása mellett, ezen ipartelep jutlakózat- és vatta árut előállító üzemágára is kiterjesztette.

* **A forgalmi főnökségek megszüntetése.** A Magy. kir. Államvasutak szervezésében fontos vjtást kezdtek meg f. hó 20-án. A reform végső célja az eddigi szövönvényes ügyviteli megszűntetésével, lehetőleg egyszerűsíteni a forgalmi igazgatást a M. Á. V. egész hálózatán. Ezt a célt azzal kezdte meg a kereskedelmi miniszterium, hogy eleintén csak a főváros területén, később a vidéken is, fúloszlatja a forgalmi főnökségeket, a forgalmi főnökség minden üzlet vezetőség mellett egész külön hivatalt alkotott. Rendelése az állomások ellenőrzése különösen a vonat menet-szabályzatának szemmel tartása volt. Mivel ezt a munkát maguk az üzlet-

vezetőségek is teljesítették eddig, a forgalmi főnökségek ilyképpen meddő földadatot végeztek s csak az ügyemet gyorsabb lebonyolításának állottak útjában az állomások és az üzletvezetőségek közt. A budapesti jobbpárti üzletvezetőség alá rendelt forgalmi főnökséget mint fentebb megemlítettük f. hó 20-án megszüntették s személyzetét az üzletvezetőségbe osztották be. Ez a sorsa lesz pár nap alatt a balpartit forgalmi főnökségnek is, később pedig az ország minden forgalmi főnökségének. Legközelebb fölcsatolják a két budapesti üzletvezetőséget is, a jobbpártit és a balpartit, még pedig abból az okból, mert a M. A. V. igazgatósága ugys Budapestben székelve, a két fővárosi üzletvezetőség munkáját egész kényelmesen elvégezheti maga az igazgatóság is.

*** Miniszterelnöki ebéd.** Széll Kálmán miniszterelnök és neje hétfőn d. u. 6 órákor ebédet adott, melyre a bácskai képviselők közül Fernbach Péter, az apatini körület képviselője volt hivatalos.

*** A Duna-ünnepély.** A Duna-ünnepély iránt a közönség napról-napra jobban érdeklődik, ami abban nyilvánul leginkább, hogy a jegyek váraland nagy kelendőségnek örvendenek. A rendező-bizottság a közönség kényelmére való tekintettel szükségesnek látta, hogy a jegyelárusító helyek számát kilenczről negyvenőtre felemelje. Ezen elárusító helyek, dohánytözsédek, üzletek, színházjegy-iroda stb. táblákkal vannak jelezve és valamint a központi irodában, ezen helyeken is kapni az ünnepélyre való tribün-, korzó- és páholyjegyeket. Hajójegyeket csak az ünnepély központi irodájában (Vigadó-épület) árusítanak, míg nagyobb társaságok részére külön csavargózsók kibérzése iránt a meneljegyirodában (Vigadó-tér.) lehet érdeklődni.

*** Ó-Szivac** község lakossága e hó 20-án azon alkalomból, hogy a csatornai vashid eszméje testet öltött, nagy népbankettel rendezett az új vashid, mely e szomban egyedül még, Heinc Albert, a Ferencz csatorna rt. igazgató-főmérnökének kompozicioja s a szép kivitelt és gyakorlati előnyeit tekintve, dicsőretet érdemel.

*** Tenyészbírák.** Perczel Dezső bonyhádi közsényi uradalmában 7 darab jól kifejlett két év körüli szimmenthali bika kapható. Vármegyei gazdasági ügyesületünk elnöksége személyes meggyőződés folytán tudomással bír arról, hogy ezen szarvasmarha tenyészede hazánk állattenyésztésében kiváló helyet foglal el. Melen ajánljuk azt a községeknek, a gazdáknak és állattenyésztőknek, vagy különösen a tejszövetkezeteknek, a mennyiben nyugati fajú tenyészbírákra szükségük van (Bács-B. vm. Gazd. Egyes.)

*** Vörösmarty-Album.** Kulturmissziót teljesít a „Pesti Napló,” mikor minden esztendőben, diszes, ingyenes ajándékokban közelebb hozza, a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat az azzal, hogy megismerteti, egyuttal meg is szereteti a művészetet. Év-év után gyönyörű művészi ajándékokkal, ritka diszmutékkal lepi meg karácsonyra olvasóit a „Pesti Napló” ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most Vörösmarty-nak, a Szózat és a Vén cigány őseirejű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja diszes albumba és adja karácsonyra ajándékol. A Vörösmarty-Album a Zichy Mihály-Album alakjában és nagyságában készül és e tartalmas diszkönyvet 20 nagy, több színben nyomott műmelléklet, továbbá 40—50 szövegkép fogja diszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékol megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizető, aki egész éven át fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló”-ra.

(Jó Tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezze be Mauthner Odön csász. és kir. udvari magkereskedéséből, Budapestén a „Sétatéri” vagy a „Margit” fűmágkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly balmultra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Csarnok.

Dalolhatnék boldogságról ...

Dalolhatnék boldogságról
Szerelmről én is.
Boldog voltam véghetetlen
Habár szenvedtem is.

Boldogságom üdvös álmát
Be hamar feloldád.
Holott örök szerelmünket.
Eskü mellet vallád.

Álmainnak eszméy képe
Egyedül te voltál
Csalfaságod tudatában
Nyugtót mért nem hagytl?

Miért sugtad folyton nekem
„Menyei üdvösségem”
Feledtet az Isten midőn
Fürödttél a kejbem?

Nem sirtam csalfaságod
Azt sem, hogy el hagytl
Habár zuzott álmainnak
Okozója voltál.

Azért sirtam és sírok is
Míg csak szívem dobog:
Hogy álmaink szétfoszottak
S így nem lehetek boldog.

Sipos Irén.

Fürdőigazgatóság Herkulesfürdő.

Herkulesfürdő, a postabélyegző kelte. Általános s talán némileg jogosult is azon panasz, hogy hazánk intelligens közeposztálya a fürdők általános drágasága folytán nem részesülhet azok gyógyító és ádító hatásában, mert anyagi helyzetük nem engedi a fürdőigazgatással összekötött nagyobb kiadásokat.

Ezen panasznak elejét veendő s az alóliott igazgatóság mint első kezdeményező s túldóladon megnevezettek részére az ott kitüntetett oly nagy mérvű kedvezményeket léptetett életbe s ez által oly hazafias tettet volt bemutatni, mely által lehetővé teszi, hogy a világszerte ismert, páratlanul dús kén és konyhasó tartalmú pormentes, mindig enyhe éghajlatú, kitűnő vasúti és hajó-összeköttetése által bárholonnan könnyen felkereshető Herkulesfürdő a csekélybő anyagi javakkal megáldottaknak is felkereshetővé tétessék.

Ezen kedvezmények, valamint a különben is olcsó éles lehetőségessé teszik, hogy a szerényebb jövedelemmel rendelkezők is fürdőnkben egészségüket visszanyerve, üdülve és munkakedvükben meggyarapodva örömmel és kettőztötött szorgalommal dolgozzanak tovább édes hazánk felvirágoztatásának munkájában.

Azon reményben, hogy az érdekelt körökben ezen hazánkban még egyedül álló újításunk méltó visszhangra fog találni és hogy minden szonvéd fel fogja használni ezen általunk folajánlott kedvezményt, maradunk

hazafias és kiváló tisztelettel
Fürdőigazgatóság Herkulesfürdő.

Az alant felsoroltak, kik Herkulesfürdőben gyógyezéshől egy hétnél tovább tartózkodnak, úgy a lakás törzsáránál, valamint a fürdők áránál április hó 15-től október hó 15-ig, a július hó 1-től augusztus hó 26-ig tartó fődienyt kivéve, 50%-nyi árkedvezményben részesítennek:

1. Az orvos urak mindenkor szabad fürdőket, gyógy- és zenedij-mentességet és a szobák törzsáránál 50% kedvezményt élveznek; családtagjai szintén a gyógy- és zenedij fizetésétől mentek, a lakás és fürdőknél bármikor 50% kedvezményben részesítennek.
2. A ház a saját tagjai az elő- és utóévadban a szobátörzsárak és fürdők után 75%-os, a fődienyt 50%-os kedvezményben részesítenek.
3. Valamennyi állambívatálnak.
4. Valamennyi vármegyei bívatálnak.
5. Az összes városi és községi bívatálnokok, lelkészek, községi jegyzők stb.
6. Bank és takarékpénztári tagok.
7. Betegségélyző pénztári tagok.
8. Az osztrák-magyar monarchia tisztviselő egyesületek tagjai.
9. A gazdatisztek és erdőtisztek egyesülete tagjai.

10. A magyar tisztviselők országos egyesületének tagjai.
11. A magyar vasúti és hajózási Club tagjai.
12. A pénzügyi tisztviselők országos egyesületének tagjai.
13. A magyar tanítók egyesületének tagjai.
14. A kereskedelmi utazók egyesületének tagjai.
15. A magyar folyam- és tengerhajózási r.-t. hivatalnokai és alkalmazottjai.
16. Az első os. és kir. dunagőzhajózási társ. hivatalnokai és alkalmazottjai.
17. A magyar színészegyesület tagjai.
18. A „Baró Hirsch”-féle jótékonyági egyesületnek 20 tagja.
19. Valamennyi „Turista egyesület” tagjai.
20. Az „Othton” tagjai.
21. A „Kereskedelmi alkalmazottak egyesülete” tagjai.
22. A biztosító intézetek hivatalnokai.

Megjegyzések: Az említett kedvezmények azoknak adatik meg, a kik az igazgatóság szállódnak egyikében laknak; a magánzállókban lakóknak kedvezményre a fürdőáraknál sincsen joguk.

A szobák áránál engedélyezett kedvezmény azok törzsáránál értendő.

Fürdőigazgatóság Herkulesfürdő.

A villamos világítás ügye.

Ma délután fog a közgyűlés újabb határozatot hozni ebben az odiozussá vált ügyben, de csalódnék a közönség, ha azt hinné, hogy ma düllore kerül a dolog, mivel most ép úgy, mint a multkor is, — az utolsó órában megjelent láthatárunkon a kerékkötés szelleme, mely ólommadárként ül ezen kérdés nyakán.

A bizottsági üléseken elfogadott a Ganz-czégnek lapunkban közölt bérletszerződése, mely eredeti ajánlatának kiegészítő részeként szerepel, s így azt reméltük, hogy a mai közgyűlésen jóváhagyást fog nyerni ez a szerződés. Amde hirtelen és váratlanul másként fordult a kocka. — A Schuckert-czég egy körlevéllel árasztotta el a várost s ez elég volt arra, hogy a döntés ismét elhalasztassák olyképen, hogy a két czég között versenyfutás rendeztessék.

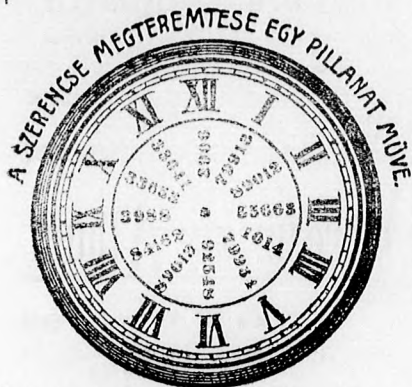
A Schuckert czég ugyanis, mint azt előző actiójából (zöldsgygyár stb.) tudjuk, oly rendkívüli szimpátiával viseltetik városunk iránt, hogy azt mindenkép ki akarja rántani Ganz körmei közül s erre egy bizalmas körlevélben figyelmezteti a város atyákat; óriási megtakarításokat, magyar gyártmányt stb. stb. ígér, csak azt nem mondja meg, hogy ezért a nagy olcsóságért tulajdonképen mit is fogunk kapni, mivel se terveket, se pedig költségvetést nem adott, hanem ezt a macskát zsákban — 20 ezer korona kanczióért árulja. A közönséget, főleg pedig a város atyákat bizonyára érdekelni fogja az a nem fontos ugyan, de mégis jellemző körülmény, hogy az a 20 ezer koronát 600, mond hatszáz korona bevállással küldte a postán, hogy dokumentáljon jó magyarságát a posta kincstárt néhány koronával megkérősitse.

Ez a czég egy levelet is irt lapunk szerkesztőségéhez, melyben magyarságára, tisztességére hivatkozva, kívánja bemutatni magát. Az eübb elmondott kis epizód után mindezzel tisztában lehetünk s jó következtetéseket vonhatunk le — igéreiteire valamint egyéb kijelentéseire nézve is, melyek közül említésre méltó a lévai és munkácsi teleprek való hivatkozás is, melyek ép úgy világítanak mint a zombori, melyekről a miénkhez hasonló tárgyalások folynak.

Reméljük, hogy a város nem fog felülni hangzatos frázisoknak. — Várjuk a kibontakozást, — melyet elposványosodni nem engedünk. Bármiként is határozzon a közgyűlés, — a villanyvilágítást, mi napirenden tartjuk s nem nyugszunk addig, míg városunk közönségének ezen régi óhajja mint közzükséglet végre megoldást nem nyer. Mert vagy legyünk város és haladjunk a kor színvonalával — avagy alakuljunk át nagyközséggé!

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levelezőlap által, mely ama óra mellett van föltüntetve, a mely időben ezen hirdetést olvassa.

Az óra belsejében föltüntetett szerencseszámok kizárólag

BENKŐ bankháznál kaphatók

BUDAPEST, Andrassy-ut 79.

Huzás május 22. és 23-án.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

1/ 1.50 K. 1/ 3. - K. 1/ 6. - K. 1/ 12. - k.

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarékpénztári cheque ulján, tehát **költségmentesen** teljesíthetik.

Gyógyhely

Remek és eökelő nyári-üdülöhely. — Déliavasut: Pölschach 6 óra Beesből. Idény: Májástól—szeptembe ig.

Robitsch-Sauerbrunn

A. A. ööld Stajerország! *

1902.

Gyógyforraslom 3100 szel mely legmagasabb látogatási szám fenállása óta).

A források „Tempelquelle“ és „Styriaquelle“ Karlsbad és Marienbadot megközelelik, Gyógyhely, gyomor-, bél-, majd a vesebajoknak, katarisok és lélegzési szerveknél, ezukorbetegségek, epekö, hólyagbajok. Kiterjedt parkok, nagy domb és lényé-erdők terrain-kuráknak. 3 nagy fürdőintézet, meleg, hideg és ásványfürdőknek. Tej-, savó- és kofy-gyógyítások. — Nagyszerű zenekar. — Sportjátékok. — Szép társadalmi élet. — Brosurák és prospektusok ingyen.

Az igazgatóság.

KEIL-LAKK

(Glazur)

legkülönöb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára fnt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és leegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képekterek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glazur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — Mindenkor kaphatók:

Weidinger S. és Zs. cégénél Zombor.

Clayton & Shuttleworth
Váczai-körút 63. sz.
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest
által a legújanyosabb árak mellet ajánlatnak.

Columbia-Drill
legjobb sorvágógepek, szecsavágók, rőpavágók, X-konicsa-mozsások, daráló, 610-g-malmok, egytelmes szél-akol.

Locomobili és gőzcseplőgép készletek
továbbá járgány-estépegepek, löhene-csapók, útkészítő rosták, konkolozók, kaszáló- és aratógépek, svénagyépek, szennak.

1- és 3-vasúti szék és minden egyéb gazdasági gépek.
Készletek szifonok, árok- és vízvezeték-berendezések, vízre ingyen és kőmunkák kőművelés.

Lincolni törzsgyáronk a világ termékeiből Locomobil- és cseplőgép-gyára.

Fernolendit

zipófénymáz legjobb fénymáz a viágon és kenőcs világos cipőknek a legszebb fény-adják és a bőrt tartóssa teszik. Régi vagy foltos sárga vagy barna bőrből való cipő „Lyo-In“ (pompafénymáz) egész uj szint kapnak.
Allapittatol 1832. Gyáriraktár BÉCS I, Schulerstrasse 21.
Mindenhol kapható.

A párisi világkiállításon „Grand Prix“ a legnagyobb kitüntetés.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest. V. ker., Váczai-körút 32. szám.

Ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőz-cseplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű **Compound-lokomobiljait** és végre

„MILLENNIUM“

legújabb szerkezetű fűkaszáló-marokrakó- és kévekötő-aratógépeit, továbbá

szélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Legkedveltebb, legköltehetőbb
aroztisztító és szépitő szerek: **Akácia**

KRIEGER-féle -CREME 2 kor.
-PUDER 1 "
-SZAPPAN 1 "

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELŐ MAGYAR GÉPGYÁR
résztársaság
Budapest, VI. Váci-út 19.

2500 gépmunka és 100 000 forintnyi készlettel.

Kalenderkészítésre
KÖLÖN SZÁLLÍTÁLY.
Kiválóan árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

SÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Helyrege kénos hévízi gyógyfürdő, páralan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel. 200 könyelmes lakozószobával. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

• Szőrméruiz az egész világon elterjedtek és elismertek.

GUMMI

HALHÓLYAG
tucataja 2, 4, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvételt, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi e szakkun cégre!

REIF J.
szpecialista. Nécs, Brudalitsa 2. Árjegyzék ingyen

Modern **BUTOR.**

Óriási választék háló-, ebéd-, ezelen- és uri-szoba-butorkban. Olcsóbb mint bárhol

NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIM bármely országból és szakmából, ajánlatok szelvényekkel és tal. hasznosítások listáival együtt (postadíj jóállásúval)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimintóüzemében
Budapest, V., Mádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az **OSAN.**

Felkészülte az eddig ismeretlen fogszerkezetek, OSAN-szájviszesszókra a 88 kr., OSAN-fogpor a 44 kr.

Csorny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb szépitő-szerek
1 forint 1 fr. Bihos halcsiszosappan 30 kr.

ROZSATEJ a legjobb és legkedveltebb szépitő-szerek
1 forint 1 fr. Bihos halcsiszosappan 30 kr.

Janningene a legjobb és legkedveltebb szépitő-szerek
1 forint 1 fr. Bihos halcsiszosappan 30 kr.

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Csorny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. Kiliánváros London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly stb. Raktáron győgyárakban, illatszerárakban stb.

RÖSER

TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.

ALAPITVAJÓT 1853.

Nyitvános piactári iskola 10-14 éves ifjak részére. - Feladók kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. - Nővelő internátus banki- és novonókékek részére. Bizonyítványal Államérvénysek és az egyéves önkömbökre joco-sítanak. - Bővebb felvilágosítást igényel az

Röser János, igazgató

INTERNACIONAL SZÖRVEZTŐ
néhányosztal használat után az arcaid ki kérsz a szót elváltatja. Egy tőgy 6 K.

Főraktár: Dr Kovács Ernő győgyosztár
Budapest, Gyar-utca 17. e
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen

MI helybeliek BUDAPESTEN a **NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN**
(Erzsébet-körút 9-11. szám) találkoznak.

SANTALINER

Fiatal embereknek orvosi ajánlat szer. Ára 3 korona.

NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ** folyadékot, mely minden kezot 3 nap alatt simit, feléirít, szépit, a léveg 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld

KERPEL győgyosztár
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevel-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénztörlesztéssel:	2 1/2 - 3% levonással:
20 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
20 " " " " 5.50%-a	30 " " " " 5.00%-a
22 " " " " 5.40%-a	25 " " " " 4.80%-a
15 " " " " 5.30%-a	15 " " " " 4.60%-a

Résztendő járadékul a törlesztésessé meggyűit. Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját érdeklődésben hirdetésen
Németi hadia által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 34

LE DÉLICE

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

A legjobb padlómáz **FRITZELACK**

A legkiadósabb! A legtartósabb!
Azért használatban a legolcsóbb!
Raktár Zomborban: Dr. Ungár József özvegye drogueriájában
a „Vörös kereszt”

KLYTHIA A BOR APÓLÁSÁRA
Az arezből szépitése és finomítása. **RIZSPOR**
egelegánsabb toillete-, hál- és szalon-puder teher, rőzsaszin vagy sáruga.
Vegyileg megvizsgálva és ajánlja dr. Pohl J. J. es. kir tanár által Bécsben.
Elsmerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz

Taussig Gottlieb
es. es. kir. udvari toillete-zappan és illatszeryár,
BECS I., Wollzeile 3. sz.
Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs. kereskedő-cz-gnél.

Egy doboz 1 fr. 20 kr. küldése utánvet vagy az ősszeg előlegesbéküldése után.

Valódi amerikai
Valódi francziái
halhártyák, kotonok
stb. legmegbízhatóbb különlegességek, titoktartás mellett.
TELTSCHE GÁSPÁR ZOMBOR,
betegápolási és kötszerészeti üzlete.

Törlesztéses kölcsönök
engedélyeztetlenek földbirtokokra a **Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katastrális holdonként.** Megvásárolt földre a vételár háromnegyedrészé lesz megszávozva.
Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos,
bankigazgató
SZEGEDEN.
Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

PURGO
A leggyengébb kitűnő írási
használt
még cseccsenőnek is adható
25 ezrekért ára 1 korona.
E. kir. szabadság és védjegyű

RÉSZLETVEZÉSRE
és, olasz szabott ártalon
SEZENYI
írás és ékzetű
Budapest, Erzsébet-körút 28. I. em.
Munkácsy-utca 10. fele részben
Képes ábrák
Ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
a KRIEGER-féle
RÉPARATOR
1 üveg 2 korona.
Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

10,000 sorsjegy, Nyeremények összege
55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek főleltartó helye
BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha öszül a haja,
használja a
„Stella“
vizet, mely nem fest, hanem a
haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerárban, 6 cs. és kir.
lesége József főb. udvari szállítója
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérnyomás általános gyógymód: asthma, szív-,
gyomor-, ideg- és borbély, szélhűtés, élemlazarar ellen.
E gyógymód megapítása:
Dr. KOVÁCS J. főorvos orvos
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÚT 18. I. E. EM.

Megjelent az új X-es számú
„YOST“ MODELLE
ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
KÉRJEN PROSPECTUST A
„YOST“ IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL
Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
fényképezési és festészi műtermében
BUDAPESTEN, VII. KER., KEREPESI-UT 30. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült nagyítások!!!

Mirdetésüket, reklámoknál szakasz-
rúcn, pontosan és legelőszöbaban közöltet
az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint napitárkaban az
ÁLTALANOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő

Hôtel PÁRIS szálloda
Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. szám.
100 szoba 1 főtől fejlebb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórak-
nok a házban. Villamos vasuti megállóhely
az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKEK VILMOS
elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.

Étvágytalanság, hányinger, fejfa-
jás, gyomorbojok ellen csodálatos a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
Ára 1 korona. Pórása 8 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt“ gyógytára,
BUDAPEST, FÓVÁM-TÉR 6. SZÁM.

INGYEN — bérmentve
küldi a —
„HÖLGYEK
TITKÁRA“
szüzet kívánatra mindenkinek

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pezsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hagyóság.)

Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélitől védett, 200 kilo-
méternél több jól épült, rogyányos hegyi utak Szegesen indivi-
dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernobb kényelem, az összes
betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak beren-
deztve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
nyitva van. — Prospektus és felvitágostással szolgálat:
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pezsony (Pályaudvar)

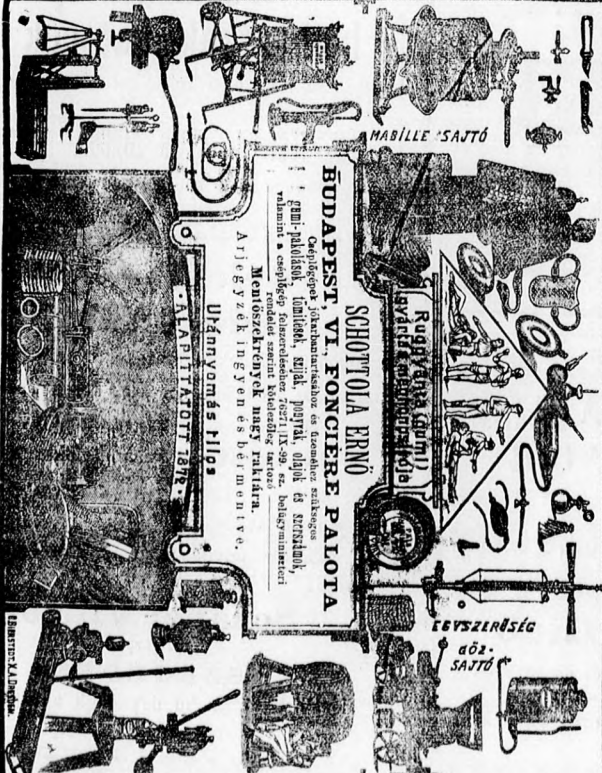
PURGO
Angol, francia, magyar és
német esztétikai tanácsok által
rendelkező és általánosan, mint a
leghyegébb használt.
E. kir. szabadság és védjegyű

SCHOTTOLA ERNO
BUDAPEST, VI., FONCIERE PÁLYA
Célgépeket, járműtanácsozást és gépezet szerkesztés
gép- és gépjármű, kőművek, szék, papírtól, olaj és szénből,
valamint a csaplevegő fűtésre szolgáló és helyszínen szerelt
Mondószekrények nagy mértékben.
A leggyegébb ingyenes bérmentve.

Urfényomás állás
ALAPÍTÁSI ÉRTÉK

MABILLE SAJTÓ

EGYSZERESÉG
a 62. SAJTÓ

Artézi és mélykutatás furási vállalat községek és
malomok részére

CZEISZEL J.

gazdasági gépműhely
öntöde

ZOMBOR, Szécsényi-körút.

Elvállalok mindenmü gazdasági és lakatos munkákat úgy mint
vizvezetékek és világítási berendezéseket, ugyszintén minden más nemü-
munkákat, szakszerűen és pontosan elkészítésére.